

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Miljödepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm 13 augusti 2010

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens (KSLA) yttrande över SOU 2010:17 ”Prissatt vatten?”

Utredningen har enligt KSLA:s mening på ett förtjänstfullt sätt beskrivit principerna för olika former av vattenprispolitik och betydelsen av hur vissa ställningstaganden i form av måluppfyllelse, kostnadseffektivitet och principen att förorenaren ska betala (PPP) påverkar möjligheten att genomföra politiken.

Inledningsvis konstaterar utredningen att uppdraget inte omfattar frågan om att lämna förslag till finansiering av beslutade och kommande åtgärdsprogram. Trots det lämnas förslag om att styra om några befintliga finansieringskällor, som bygdeavgifter och jordbrukspolitikens landsbygdsförordning, från dagens mer generella användning till åtgärder som specifikt främjar en god vattenmiljö. KSLA inser, som utredningen framhåller, att omstyrning av befintliga finansieringskällor inte på långt när räcker för genomförandet av erforderliga åtgärder för att uppnå målen för vattenförekomsternas kvalitet, men utredningens förslag om bygde- och fiskeavgifter samt medelsanvändningen inom jordbrukspolitikens landsbygdsförordning bör ändå genomföras.

En huvudfråga för utredningen är om Sverige tillämpar artikel 9 i ramdirektivet för vatten på ett korrekt sätt. KSLA instämmer i utredningens slutsats att så sker.

Den andra huvudfrågan är om nya generella ekonomiska styrmedel bör införas nu. KSLA menar liksom utredningen att det finns alltför stora omställningskostnader och osäkerheter kring effekter förknippade med sådana styrmedel och att de därför inte bör införas utan ytterligare utredningar. Osäkerheterna betingas bland annat av osäkra, närmast svepande, kostnadsuppskattningar när det gäller åtgärder för att uppnå målen om god vattenstatus. De betingas också av svårigheter att ta fram kostnadseffektiva åtgärder i en dynamisk prisvärld.

KSLA menar också att frågan om vem som verkligen är förorenare när det gäller PPP är ytterst väsentlig. Ofta ses jordbruket som förorenare när det gäller närsaltutlakning från åkermark. Det finns dock andra synsätt att överväga. Ett är att kväveutlakningen ofta är samma storleksordning som kvävenedfallet från luften. Det blir då svårt att avgöra vilken sektor som bidrar till utlakningen, inte bara därför att den diffusa utlakningen är svår att mäta i sig, utan för att det blir än svårare att skilja olika sektors eller verksamhetsutövers bidrag från varandra. Ett annat synsätt är att jordbruket svarar för en samhällsnyttighet,

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

livsmedelsförsörjningen. Då blir hela samhället förorenare med betalningsansvar. Med det synsättet elimineras också det problem som utredningen påtalar, nämligen att subventioner i teorin är oförenliga med PPP.

När det slutligen gäller förslaget om ändringar i 16 och 26 kap. miljöbalken menar KSLA att det i princip kan genomföras, men att det finns aspekter, som bör utredas innan lagändringarna slutligen utformas. En aspekt är de ekonomiska principerna kring generella ekonomiska styrmedel. Speciellt när det gäller åtgärder inom jord- och skogsbruket måste också relationerna till EU-begränsande direktivsregler utredas. KSLA vill också peka på eventuella juridiska komplikationer i förhållandet mellan tillståndskrav för åtgärder och skatt på icke-åtgärder.

Kungl. Skogs- och Lantbruksskolan

Åke Barklund

Akademisekreterare och VD